

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/37/2020
Identifikačné číslo spisu: 4216208140
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4216208140.1

UZNESENIE

Najvyšší súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcu K. K., bytom v J.W., J. XXX/XX, zastúpenému Advokátska kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenému ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Bratislava, Kýčerského 7, o zaplatenie 1 925,64 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 15 C/80/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre 22. augusta 2019 sp. zn. 8 Co/26/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno rozsudkom z 11. októbra 2017 č. k. 15C/80/2016-86 žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník), § 497 zákona č. 513/1991 Zb.(Obchodný zákonník v znení k 22. 01. 2009), § 2 písm. a), b), d), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení v čase uzavretia zmluvy, t. j. k 22. 01. 2009, čl. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V prejednávanej veci mal súd prvej inštalcie vykonaným dokazovaním preukázané, že dňa 22. 01. 2009 žalobca ako dlžník uzatvoril so žalovaným ako veriteľ zmluvu o poskytnutí Splátkovej karty Quatro, na základe ktorej vznikol medzi žalobcom a žalovaným záväzkovoprávny vzťah, ktorý súd prvej inštalcie vyhodnotil ako platný spotrebiteľský právny vzťah. Na základe predmetnej úverovej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi kreditnú kartu Quatro, pomocou ktorej čerpal peňažné prostriedky poskytnuté jednak na vyrovnanie dlhu vo výške 602,55 €, ktorý mal žalobca voči spoločnosti GE Money, a jednak pomocou karty čerpal žalobca ďalšie peňažné prostriedky. Zo zmluvy (žiadosti) ako i ďalšej listiny Schválenie žiadosti o splátkovú kartu Quatro vyplývalo, že žalobca ako dlžník mal poskytnutý úver splácať

pravidelnými mesačnými splátkami po 29,87 €, pričom splátky mali byť uhradené medzi prvým až pätnástym dňom v tom ktorom mesiaci. V konkrétnom prípade sa jednalo o revolvingový úver. Dlužníkovi umožňoval čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie prečerpania banku, pričom splátka dlžníka sa používala na splatenie poskytnutých úverových prostriedkov a časť na odplatu. Zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným pozostávala z viacerých dokumentov (žiadosť, VOP, cenník, potvrdzujúci list), čo žiadnym spôsobom neodporovalo zákonu.

1.2. Ďalej mal prvoinštančný súd preukázané a zo žiadosti o poskytnutie karty to vyplývalo, že žalobca sa pred podpisom žiadosti oboznámil s obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou žiadosti, cenníkom, štandardnou úrokovou sadzbou a sankčnou úrokovou sadzbou, zmluvnými podmienkami prostredníctvom formulára o zmluvných podmienkach, ktoré písomnosti boli dlžníkovi písomne doručené a ktoré prevzal. Podpisom na zmluve žalobca potvrdil, že všetky vyššie uvedené listiny boli súčasťou žiadosti o aktiváciu bankomatovej karty a podpisom sa stali neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Na druhej strane podpis banky na žiadosti znamenal, že zo žiadosti sa stala zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a.s., vydávanej v spolupráci s CFH. Účinnosť zmluvy tak bola viazaná na splnenie odkladacej podmienky, ktorými bolo vydanie potvrdzujúceho listu a doručenie PIN kódu klientovi. Obchodné podmienky, cenník a potvrdzujúci list boli súčasťou zmluvy.

1.3. Podľa názoru súdu prvej inštancie zmluva obsahovala všetky náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré v čase podpisu zmluvy vyžadoval zákon a bolo nepochybné, že zmluva je zmluvou písomne uzavretou. K namietanej bezúčelnosti a bezpoplatkovosti zmluvy súd konštatoval, že táto daná nebola, pretože sa jednalo o revolvingový úver, ktorý svojim charakterom je úverom, ktorý sa uzatvára na obdobie neurčité, nakoľko celá úverová suma sa priebežne čerpá a dopĺňa. Z daného bolo zrejmé, že v čase podpisu zmluvy a konkretizácie zmluvných podmienok nebolo možné presne a konkrétne špecifikovať všetky údaje v zmluve, avšak väčšina údajov vyplývala zo zmluvy ako celku, t. j. zo žiadosti a všetkých ďalších listín, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy. K namietanej absencii údajov o RPMN súd uviedol, že tieto v zmluve neabsentujú. Už samotná žiadosť o poskytnutie splátkovej karty, ako i všetky ďalšie listiny obsahovali údaje o RPMN, resp. o jej príkladnom výpočte (cenník). Na žiadosti boli priamo v pravom dolnom rohu pod podpisovým políčkom, a teda tvrdenie žalobcu, že sa s týmto výpočtom oboznámiť nemohol, bolo bezpredmetné a irelevantné, nakoľko priamo pri podpísaní zmluvy mal tento údaj vo svojom zornom poli, a teda si ho všimnúť musel. Rovnako tak príkladný výpočet bol uvedený i v cenníku, s ktorým sa žalobca oboznámil. Vzhľadom k typu úveru, t. j. že sa jednalo o revolvingový úver, ktorý sa automaticky obnovuje, je stanovený iba úverovým rámcem a nie konkrétnou sumou a taktiež je uzavretý na dobu neurčitú, a o skutočnosť, že RPMN nie je možné presne vypočítať, nakoľko absentujú základné údaje, ktoré sa ako premenné dopĺňajú do vzorca na výpočet RPMN bol súd názoru, že uvedenie RPMN formou príkladného výpočtu postačuje a napĺňa všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak žalobca ďalej namietal, že nebola určená konečná splatnosť úveru, s touto námietkou sa súd nestotožnil. Aj zo znenia obchodných podmienok teda zo znenia úverovej zmluvy vyplývalo, že bolo dohodnuté uzavretie zmluvy na dobu neurčitú, a teda určiť tak konečnú splatnosť ako aj počet splátok v dobe uzatvárania zmluvy nebolo možné. Pričom výška a termín splátok určená bola, nakoľko bolo určené, že splátku je povinný zaplatiť medzi prvým a pätnástym dňom v mesiaci a výška splátky je 29,87 €. V zmluve bola obsiahnutá výška úverového rámca, ktorá v danom prípade môže nahradiť zákonom požadovanú výšku úveru. Pri určovaní jednotlivých náležitostí zmluvy treba i v tomto prípade zohľadniť obsah všetkých dokumentov a listín, ktoré spoločne vytvárajú úverovú zmluvu.

1.4. K označeniu veriteľa v zmysle zákona (§ 4 ods. 2 písm. a/) zákona o spotrebiteľských úveroch) súd uviedol, že označenie veriteľa je na všetkých listinách, rovnako tak aj na samotnej žiadosti o poskytnutie karty v dostatočnej a zákonom požadovanej miere. Na druhej strane súd poukázal i na skutočnosť, že označenie muselo byť dostatočné, keď žalobca vedel, voči ktorej spoločnosti má podať na súd žalobu. Vzhľadom ku všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam, súd žalobu zamietol, nakoľko neprišlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobcu, keďže žalovaný prijímal platby presne podľa dohody obsiahnutej v zmluve a zmluva nebola bez úrokov a bez poplatkov.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 22. augusta 2019 sp. zn. 8 Co/26/2018, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne a plne sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd

prvej inštancie vo veci vykonal dostatočné dokazovanie týkajúce sa veci samej, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke a svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil.

2.1. Odvolací súd doplnil, že zo samotného textu žiadosti o splátkovej karty Quatro vyplývalo, že sa žalobca pred jej podpisom oboznámil s Obchodnými podmienkami, Cenníkom, Štandardnou, Sankčnou úrokovou sadzbou, zmluvnými podmienkami prostredníctvom Formulára, ktoré mu boli písomne doručené a prevzal ich. Svojím podpisom potvrdil, že tieto boli súčasťou žiadosti o vydanie splátkovej karty a uzavretím zmluvy sa stali jej neoddeliteľnou súčasťou. Súd prvej inštancie správne zhodnotil, že vzhľadom na to, že zmluva bola uzatváraná na diaľku, žalobca mal možnosť a tiež dostatočný časový priestor sa so zmluvou ako aj jej prílohami dôkladne oboznámiť, v prípade nejasností mal možnosť sa obrátiť na žalovaného alebo inú osobu známu problematiky, čo neučinil. Navyiac ani v celom konaní žalobca netvrdil, že by nemal k dispozícii uvedené listiny a nenamietal ani to, že by ich nepodpísal. V uvedenom smere bolo potrebné uzavrieť, že ochrana spotrebiteľa nemôže byť bezbrehá a zísť tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavru akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu, v dôsledku čoho sa z úradnej povinnosti zbavuje svojej zodpovednosti. Taký postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilantius iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevyváženia ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči spotrebiteľovi.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a vyhovieť v plnom rozsahu jeho žalobe, alebo zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď mal za to, nebola doposiaľ dovolacím súdom riešená otázka: „či je v zmluvách o spotrebiteľskom úvere, vyznačujúcim sa revolvingovým charakterom, potrebné už pri ich uzavretí uvádzať pre presnú hodnotu RPMN v miere zodpovedajúcej danému zmluvnému vzťahu.“ Mal za to, že zo strany súdov bol zaujatý nesprávny právny záver, nakoľko žalovaný bol povinný pri uzatváraní úverovej zmluvy uviesť priamo v predmetnej úverovej zmluve hodnotu RPMN. Nakoľko si túto povinnosť preukázateľne nespĺnil, na predmetnú úverovú zmluvu je potrebné hľadieť ako na bezúročnú a bezpoplatkovú. Z uvedeného dôvodu je tak uzatvorenú úverovú zmluvu potrebné považovať za odporujúcu zákonu, keď táto absolútne neobsahuje údaj o hodnote RPMN. Na uvedené však odvolací súd neprihliadal, vec nesprávne posúdil, v dôsledku čoho tak ním vydané rozhodnutie je nesprávne. V dovolaní na podporu svojho právneho názoru uviedol viaceré rozhodnutia krajských súdov k uvedenej problematike.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že právne závery odvolacieho súdu sú správne a tiež poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, ktoré k uvedenej problematike zaujali právny názor iný, než ktorý obhajoval dovolateľ. Navrhol preto dovolanie zamietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

5. Vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného, dovolateľ uviedol, že i keď žalovaný uviedol viaceré rozhodnutia krajských súdov, k problematike uvádzanie hodnoty RPMN, neoznačil žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, a preto má za to, že táto otázka riešená dovolacím súdom nebola. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len najvyšší súd) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že argumentácia žalobcu neopodstatňuje záver o prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

7. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej

otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolateľ vymedzil prípustnosť svojho dovolania s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keď uviedol, že doposiaľ nebola dovolacím súdom riešená otázka, či je v zmluvách o spotrebiteľskom úvere, vyznačujúcim sa revolvingovým charakterom, potrebné už pri ich uzavretí uvádzať presnú hodnotu RPMN v miere zodpovedajúcej danému zmluvnému vzťahu, majúc za to, že krajský súd túto otázku nezodpovedal správne, a v dôsledku absencie náležitosti zmluvy o úvere, mala by byť zmluva bez poplatkov a úrokov.

10. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí to v dovolaní tvrdiť a v spojitosti s tým vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku.

11. I keď dovolateľ uviedol, že otázka uvedenia presnej hodnoty RPMN v zmluvách o úvere nebola riešená dovolacím súdom, dovolací súd dáva do pozornosti svoje viaceré rozhodnutia.

12. Dovolací súd uvádza, že k otázke náležitosti zmlúv o úvere existuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Najvyššieho súdu SR v uznesení z 22. februára 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017, rozhodol že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej časti anuitnej splátky a uznesenie 4Cdo/211/2017 z 23. apríla 2018, ktoré judikovalo, že nie je možné od dodávateľov žiadať, aby v zmluvách uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky).

12.1. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, už riešil najvyšší súd (nielen) v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018, (ale aj) sp. zn. 3Cdo/56/2018 zo 17. apríla 2018, sp. zn. 4Cdo/211/2017 z 23. apríla 2018, 4Cdo/65/2018 z 26. septembra 2018, 5Cdo/132/2017 z 29. októbra 2018, 3Cdo/45/2018 z 22. novembra 2018 7Cdo/98/2018 z 30. januára 2019, 6Cdo/113/2018 z 30. júla 2019, sp. zn. 7Cdo/112/2019 zo 17. októbra 2019, 1Cdo/171/2018 z 30. októbra 2019, všetky rozhodnutia predchádzali dátumu podania dovolania žalobcu 11. novembra 2019. Z obsahu odôvodnenia uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu vyplýva, že ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivej zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov).

13. Nepochybne uvedené právne závery platia i v zmluvách o spotrebiteľskom úvere, vyznačujúcim sa revolvingovým charakterom, nakoľko charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere zostáva zachovaný.

14. Dovolací súd dodáva nad rámec, že predmetnou problematikou sa judikatúra dovolacieho súdu už zaoberala, (i keď po dátume dovolania v predmetnom spore, pozn. dovolacieho súdu) a to konkrétne v rozhodnutí 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.02.2021, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 86/2021 najvyšší súd judikoval, že z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31. marca 2015 (dnes ide o ust. § 9 ods. 2 písm. h/) nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej

miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet.

15. Z uvedeného (bod 12) je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania, a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

16. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľa, týkajúca sa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je nedostatočná a ním uvádzaný dovolací dôvod (vyriešenie právnej otázky, ktorá v praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) nie je v podanom dovolaní vymedzený spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalobcu nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.